

Nro. 9. és 10.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Kedden October 16-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

Graetzből így írnak.

Császárné ő Felsége October' első napján méltogatott az itt lévő minden Előljárókat maga' eleibe *botsátani* audientziára: Császár ő Felsége pedig, részszerént némelyeknek magános audientziára való botsátásával, részszerént az itt lévő közönséges épületeknek és institutumoknak megnézetésekkel töltötte idejét.

October 2-dikán a' theatromra énekes játék-
nak nézésére mentek ő Felségek, 's azután egy
társaságot, mellyet a' Tartomány' Kapitánya
Gróf *Attems Ferdinánd* gyűjtött össze, tisztel-
tek-meg jelenlétekkel, melynek alkalmatosságá-
val az aszszonyságokat és gavalérokat, kiknek
még addig nem volt az a' szerentséjek, hogy a'

magok tiszteleteket ő Felségek eránt audentziára való botsattatás' alkalmatosságával megtehették volna, magoknak bémútattatni méltóztattak.

Oktober 3-dikán Koronáörökösünk ő Császári Hertzegsége is ideérkezvén, Felséges Aszszonyunk ő Császári Hertzegségével a' Rendekek' theatromá-ba menni méltóztatott, a' hol nagy örvendezéssel fogadtatott és kísértetett.

Ugyan e' hónap' 4-dikén nagy pompával in-neplették itt a' Császár ő Felsége ditsósséges nevé napját. Nemtsak a' belső városi és a' külső városi, hanem a' körül lévő vidéki házak is gazdagon meg voltak világosittatva; a' közel lévő halmokon és a' távol lévő hegyeken öröm-tüzek égtek; sok helyeken Török és egyébféle muzsikák zengettek az utzákon, mellyek véghetetlen sokságú még a' falukról is rakássával bégyülekezett örvendező néptől borítottak-el. A' Felséges Udvar is kegyes megalázódással megjárni is megnézegetni méltóztatott ezen külömbkülömbféle világosításokat. A' Generálisok lóháton, az uraságok pedig hintóban kísérték, a' nép pedig örvendező kiáltozás által áldotta és tisztelte ő Felségéket.

Nápoly városából így írt egy utazó Sept. 19-kén: —

„Nékem is szerentsém vala mostanában a' Vezúvius hegyének szép de rettenetes természeti játékát szemlélni, minekutánna itt léteimtől fogva arra az ő tsendes állapotjában két versben felmentem, 's őtet figyelmetes szemekkel megvizsgáltam volna. Nintsen a' természetnek felségesebb játéka egy ilyen tűzokadásnál. Septem-ber 8-kától egva éjjelenként igen keveset aluttam,

minthogy az éjjeli idők szoktak itt ilyenkor leg több dolgot adni a' figyelmetességnek. A' hegy September' 8-kán rettentő módon füstölgeni kezdvén, a' Nápolyi lakosok, kik ezen Vulkánusnak természetét már jól esméri, mingyár mondták, hogy ezen nagy füstnek tüzokadás leszen a' következése. Sept. 9-dikén és 10-dikén rettentő fekete felhő borította a' hegy' tetejét, a' melyből szakadatlanul tsavargott kifelé a' láng, a' melly éjszakának idején aranyhoz hasonlító világozósságot adott a' felhő' alsó részének. Azt a' nagy világosságot, mellyet a' hegy' tetejéből kiorontó láng okozott, meg lehet itélni abból, hogy Nápoly városában, a' melly 3 órányira van a' Vezúviustól, éjféltkor az apró beüvel való nyomtatást is szélitiben olvashattuk. Éjjel nappal 25 grádusnyi hévség uralkodott, a' melly a' levegőt eltöltő electrica matéria által okoztatott, melly az ember' testét lankadtá és tunyává tette. Gyakran már az első három napok alatt olyan irtóztató bögés és zúgas hallatott a' hegynek belső részeiből, mintha valóságos ágyúkkal lövöldöztek volna. Sőt némelykor az ágyúdurrogást is feljűl haladta. Leg nagyobb volt ez a' föld alatt való durrogás Sept. 11-dikére viradó éjjel, a' melly után nap-feljövével a' tüzmoslák a' hegy' szájának három alacsonyabb völgyein kifolyni kezdett. Az egyik folyó napkeletre a' Vézúv és Somma között lévő völgynek vette útját, a' hol megakadott, és a' hol semmi kárt nem tett, minthogy ez a' völgy nem mivelletik. A' másik és harmadik folyók észak és napnyúgot felé folytak-le, hanem ezek is megakadtak előbb, hogysen mivellet vidékre értek volna, minthogy már

éjféltájban megszűnt volt a' tüzmoslék a' hegy' szájából folyni. Ezen idő alatt, és még 12-dikben is véghetetlen sokságú hamvat és tüzkövet hányt-ki a' hegy, a' melly kövek éjtzakának idején rakétákhoz hasonlítottak. A' hamú néhány mértföldnyire elterjedett, és még Nápoly városában is néhány tzolnyira befedezte a' földet. Sept. 13-kán réggel ismét hozzá fogott a' hegy a' tüznek, hamúnak, és tüzesköveknek kihányásához, a' melly most még irtóztatóbb volt, mint először. Leirahatatlan dörgés és zúgás által adott előre jelt félőlle. A' *lavának*, vagy tüzmosléknak három ágai közzül különkülön mindenik szélesebb volt, mint Béts mellett a' Duna vize. Az egyik ága *Resina* és *Portici* felé folyt előbb, de nem soka eltérvén Torre-del-Grecót fenyegette. Hogy ez a' *láva* a' völgyben a' szónak tulajdon értelmé szerint *folyna*, nem lehet mondani: hanem inkább csak a' hátulsó részek taszítják az elsőbb részeket előfele. A' három nevezett helységek közül a' lakosok mind elfutottak volt: és kétség kívül ezen helységek mind is oda lettek volna, ha a' láva estvéli 9 órakor a' hegyből folyni ismét meg nem szűnt volna. Resinától egy fertály orányi távolságra, a' hol megakadott a' láva, 24 lábnyira teszik annak mélységét. September 15-dikén és 17-dikén én magam is kimentem Resinába, Porticibe, és Torre-del-Grecóba; 's a' lávához 15 vagy 20 lépésnyire közelítettem: hanem a' be-
 lőlle kijövő hévséget és bűdösköszagot csaknem elszenvedhetetlennek lenni találtam; nagy fősá-
 jást kaptam tőlle. A' láva még ma is füstöl, 's mint a' lakosok mondják még néhány hetekig fog füstölni. Valami 1000 hóld megmivelt földet

's egyebek között 200 hóld szőlőkertet is elborított a' láva, a' hol a' szép vereslő gerezdek már megérve várták a' szüretelőket. Itt a' Vézuv' töviben terem a' *Lacrima Christi* név alatt esméretes híres bor is. Már néhány napoktól fogva ismét felkezdettek néhány újságonkapó vakmerőbátor emberek mászkálni a' hegyre, hanem elégett tiszmaival és sebes lábtalpal jöttek vissza, minthogy sok helyeken heves hamuban kellett általmenniek. A' Nápolyi lakosok már most remélik, hogy néhány esztendőig ismét tsendeszen fogja magát viselni az ő nyughatatlan szomszédjok. Sokak közzülök megilletődés nélkül nézték a' rettentő tüzet.

Magyar Ország.

Tekint. Wesprém Vármegyéből, Nagy-Szöllösből, Sz. Mihály Havának 20-ik napján, 1810. E' folyó hónapnak első napjaiban volt serentséje Tek. N. Weszprém Vármegyének is Rajner Cs. K. Fő Herczegnek maga kebelében való tiszteletére. Előre hir adatván ide leendő jöveteléről, minden rendelések megtétettek illendő módon leendő elfogadására, az utak meg igazítottak egészen a' nagy Somlyó tetejéig, és onnantúl a' Vármegye széléig. — Az Eö Csász. Kir. Fő Herczagségei-be küldetett Urak, a' Vármegye szélére menvén, ezt a' Fels. Vendéget illendő módon fogadták, Pápára bé vezették, az ott lévő várba bé szállították, ottan ebéd után minden ritkaságokat, nagyobb épületeket, templomokat Eö Cs. K. F. Herczagségének megmutattak. — Tapolczafőre ki rándulván a' Tapolcza nevű bőv forrást, mellyből egy egész folyó támad, meg nézegette,

— September 5-ikén, N. Szöllösbe bé jövé, és a' Plebánia haz előtt hintajából ki szálván egy kolbászkotsira útt, a' Nagy Somlyóhegyre felment, annak tetején mindent szorgalmatosan megnézegetett; nevezetessen a' Somlyai régi várnak minden szegét lyukát megjárta, megnézte azt a' cisternát is, avagy vízfogókat, melly a' vár udvarában, még most is egész épségben van, 's elegendő vízzel bővölködik, és a' mellyből a' hegytetőn lévő szőlőkben dolgozó munkások innia szoktak. — Ezen várnak eredetéről, építőiről, birtokosairól szorgalmatosan tudakozódott Eö Cs. K. F. Herczegsége, de más feleletet adni nem lehetett, hanem hogy *Csóron György* Fő Magyar Nemes Urtól a' 14-ik század vége felé építettett, ő rólla a' fő Nemes Bakács Familiára szállott, ennek jussán bírta azt Bakács Kardinál is.

Innen a' Monyorókereki Gróf Erdödy Familia birtokába ment által Eö Cs. K. F. Herczegsége, mellynek mostani birtokosa Gróf *Erdödy Károly* Eö Excellentiája. — Innen a' tsudálatos Gőz lyuknak vizgalására, melly észak és napnyugot közt a' hegy oldalban lévő üredékből áll, mellynek az a' tulajdonsága van, hogy ha esső készül lenni, két három nappal előbb gőzölög, mint a' füstel megtölt kéményből a' füst, úgy a' ködhez hasonló sűrű gőz hempelyeg ki belőle mind addig mig az esső tart, innen a' környűl lévő lakosok mint egy kalendárium helyett élnek vele, arra vigyázzván, ha gőzölög e' a' Somlyó; ha gőzöl, bizonyossan tudják, hogy esső következik. Az idén keveset gőzölt, de kevés essőnk is volt, sokat gőzölgött tavaly, vólt is annyi essőnk, hogy gabonáinknak egy harmad része el

rodthatt, és többnire dohos étetből sült kenyéren tengődtünk.

Ezek után a' hegy teteje felé indult Eö Cs. K. F. Herczgsége, melly nem az egyenesen meredek, hanem más alkalmasabb, kerülőbb ugyan, de lassan emelkedő úton vezetettet fel. A' hegy tetőre fel érvén, a' környéken lévő vidékeket szorgalmatosan megnézegette, a' távol eső tárgyakat nézőtsón, vagy perspectiván vizsgálta, azokról szorossan értekezett, úgymint Badatson, Sz. György, Haláp, és Nagy-Vázsonyi bakanban lévő Kap hegyeiről s. a. t. megnézegette némely nemeit a' hegy tetőn lévő plántáknak és füveknek is, de azokban semmi különöst nem talált. — Szemügyre vette több ízben is a' Somlón lévő feketés darab köveket is, ha vagon e' valamelly különös tulajdonságok; mást azoknak tulajdonságokról mondani nem lehetett, hanem hogy vassal bővesek, a' mint *Kietaibel Pál* Pesti orvos Doktor és Professor Úr állítja, a' ki is 10 esztendővel ennekelőtte vizsgálódás végett a' Somlót meglátogatta. Parantsolt is Eö Kir. Fő Herczgsége néhány darabokat öszve szedetni, 's papirosba takarván azokat magával elvitte.

A' hegytetőről lejővén, a' vár előtt lévő térségen egy rendes levélszin volt készítve, melly alatt, mintegy 11 óra tájban rövid kis fölöstökömmel megvendégtetett a' több úri késerőivel együtt, melly sültekből, 's több nemű gyümöltsből állott. — Sok úri rangon és közrenden lévő személyek öszve sereglettek a' levél szin körül. Eö Fő Herczgsége tiszteletére, kiket nyájassan és maga nagy alábotsátkozásával fogadott. — Különössen megtettzettek Eö Cs. K. F. Herczeg-

ségének néhány tsinossan felöltözött férfi és leány gyermekek, kik kosaraikban szőlőt, és más nemű gyümölcsöket tartottak, és azokkal Eö Fő Hercezségének udvaroltak, kiket is megajándékozni méltóztatott. — Az asztal felett több kérdéseket tett Eö Fő Hercezség, nevezetesen a Nagy Somlyónak leírásáról. Mondatott, hogy Kisfaludi regékben leírta volna; de arra az a felelet adatott, hogy az úgy is meg van Eö Fő Hercezségének. — Mások emlékeztek a Somlyónak azon leírásáról, melly *Chaptal* volt Francia Ministernek a borokról Magyarra fordított írott könyvével öszve van foglalva, melly leírásnak vizsgálja az, miként kell a Somlyai bort más boroktól megkülönböztetni? mi íze? milyen a színe? melly szeszes? mi haszna? miként kell ilyen bort vagy szőlőt a Somlyó hegyén vásárolni. — Ezt hallván Eö Cs. K. F. Hercezsége parantsolni méltóztatott, hogy 12 példázatmányban számára bé kötve Bécsbe felküldessen. Mind ezek után kotsikra ülven, és a hegytetőről szerentséssen leereszkedvén Eö Fő Hercezsége úri kísérelővel, Symegh felé indúlt.

E tájon az idén (így írt tovább a Titt. Tudósító) a termés közepszerű, kivéven a Kukuritzát és kaposztát, melly kevés, széna is kevés volt, de jó, majd harmat-sem érte a kaszálás után, úgy feltakarított. — A gabonának minden neme, a terméshez képest jó fizető. Borunk több is, jobb is leszen, ha Isten meg tartya, mint a múlt esztendőben. A Somlyó inkább kedvelli a száraz idót, mint a nedves és essős napokat. Meg tsapta ugyan a tavaszi dér észak felől az Aiba egy darabját a szőlőknek, de azt a töb-

bihez képest tekintetbe sem lehet venni, csak hogy a' magános birtokos' val' kárt. Azok a' szállótókék, mellyek a' dértől megfagyaltattak, újra ismét ki hajtottak, és sokkal bővebb gyümölsöt hoztak, mint eleintén; de ne talán sem az idén, sem a' jövő esztendőben ezen növésnek hasznát nem vehetik; az idén nem, mert meg nem érhetnek tökéletesen a' szállógerezdek, a' jövőre sem, mert ezen másodszori hajtás által a' tőkék igen megerőtlenítették ki hozván a' jövődébélit is. Azonban az árra alig ha nagyon fel nem hág a' bornak, minthogy sok pintzék kiüresítették a' Somlyai borból a' két féle hadi nép által a' múlt esztendőben, és a' bornak leendő különös jószágára nézve.

Frantzia Birodalom.

Párisban a' jövő esztendőre is kijött ismét az odavalók' igen kedves Almanakjok (Kalendáriumjok) *Almanac des Gourmands* vagy a' Nyálánságok Almanakja nevezet alatt. Igen veszik, olvassák, és tanulják.

A' *Betegek' Ujsága* neve alatt is adnak ki egy Ujságot Párisban. Ennek *Maria St. Ursin* nevű' írója azzal ditsekszik, mint ki is hirdette, hogy ő 8 hónappal előre megmondja, fiú vagy leány leszen a' születendő gyermek. A' Párisi Ujságírók nagyon magasztalják ezen tudós embernek az orrát; de próbáját is szeretnék látni nagy érző tehetségének.

Roma Sept. 17-kén. A' Romai vidékeken bámulásra méltó előmenetellel kezdették az idén termesztetni a' gyapot (pamut) temetét. A' tavasz' kezdetén 500 parasztnak 22,000 font pa-

mutmagot osztatott-ki az Országlószék, mellyel azok Aprilis és Május Honapokban 2300 hold földet plántáltak-bé, mellyeknek termését, noha az esztendő kévéssé volt kedvező, még is legalább 200,000 fontra teszik. Jövendőben leg alább is reméllenek két sőt három ennyit is. Egy Strasburgi fábrikás ide jövén, és itt megtelepedvén, fonómachinákat hozatott ide, mellyek által 2000 embereknek ad munkát és élelmet.

Florentzia Sept. 28-kán. *Napoleon* Császárnak egy Dekretoma által, a' melly *St. Clouban* Sept. 13-dikán jött-ki, a' még ezen Nagy Hertzegségben eddig fennállott mind két nemen lévő Klastromok, eltöröltettek. Oktob. 15-dik napján zárattatnak-bé. Nov. 1-ső napjátúl nem leszen szabad szerzetes ruhában megjelenni. Fejérnéműket és klastrombéli ingóbingó vagyonaikat megtartják a' Klastromi személyek; 's minnyájok normaszerént való penziót kapnak, oly feltétel alatt mindazonáltal, hogy a' ki közzülök az "Püspökjétől réa' bizatandó világi papi foglalatosságot folytatni nem akarná, penzióját elvesse. Azok a' Klastromok, mellyek betegeknek gyógyittatásokkal és gondviseléscikkel, 's az ifúságnak nevelésével foglalatostoktak, tovább is fennállanak, és Császári új Dekretom által megérossittetnek. Florentziában 2, Pistojában és Pisában 1, Sienában 2 Klastromok maradnak-meg; a' mellyekbe gyülekeznek özsze az eltöröltetett Klastromoknak aszszony Szerzeteseik, a' kiknek t. i. tettzeni fog. A' több Klastromoknak a' javaik a' Császári Uradalmakhoz tsatóltatnak.

Ugyan azon napon kijött hasonló Császári Dekretom által meghatározott, hogy a' követ-

kezendő úgy mint Genuai, Appenninusi, Montenottei, Tengeri-Alpeseki Departamentomokban található ferjsui és aszszonyi Klastromok is, ugyan azon napon és hasonló feltételek alatt töröltessenek-el. Genuában 4, Savonában 1, mind öszszeséggel 5 Klastromok maradnak-meg, a' mellyekbe az eltöröltetett Klastromokból öszsze gyülekezhetnek, ha tenni fog, az Apátzák.

Amsterdam Sept. 24-kén: Itt igen kemény házivizsgálódásokat kezdettek egy időtől fogva tenni a' Vámos tisztek az eldugatot és bé nem mondatott Indiai-portékák után. Már sokat megtaláltak, és elvettek. Mivelhogy a' beárultatott portékának egyötödresze a' beárulóé, tehát itt is sokan találtak olyanok, a' kik szeretik más romlása által magokat boldogítani. Midőn közeléről ezen elvett portékáknak egy rakása a' magazinumok felé vitettetett volna, az emberek nagy sokasággal öszsze futottak, és némelly nyughatatlanok a' vámosokkal tsafolódtak, és őket kövekkel hajgálták. Egy a' vámosok között a' támadókra réájok lövén, a' golyobis a' nézők között egy embert megölt. A' dolog így történt: Valami kenyérsütőnek a' fia Willemsen, a' Vámosok közzé valahogy békapván, önnön apját elárulta, hogy sok olyan Indusportékák volnának nála elrejtetve, mellyekért az 50 p. Cent. nem fizettetett-meg. Ennek árulkodása okozta az egész lármát, és azt, hogy a' Vámosok a' nép ellen felindulván, egy ártatlan néző megöletett. — Tudatára esvén a' dolog a' Hollándiai Helytartónak a' Piaczentzai Hertzegnek, Willemsent a' Vámosok között letette, úgy hogy többé fel se vétet-

tessék: a' szerentsétlenül megöletett ember' özvegyének pedig 600 forint penziót rendelt.

Helvétzia.

Berna Oktober 1-ső napján. *Josephina*, az elvált Frantzia Császárné, a' ki mostanában, *Arberg* Grófné név alatt utazással tölti idejét Helvétziában, minden órán ide érkezik. Tegnap *Neuschatel*-ől, a' hova már meg érkezett, azon *Bielersee* nevű tóban találtató különös kellemességű *Péter* szigetének megnézésére ment, a' hol a' b. e. *Rousseau* néhány esztendőig vizsgálta a' füveket és az igazságot. Leg alább 100 tsajkák voltak a' sziget mellett, részszerént nézőkkel részszerént kísérekkel öszszegyülekezve. Egy halomnak tetejére helyheztetett filegoriába érkezvén a' Császárné, a' *Kreutzer* és *Leppich* *Panmelodicon* nevű muzsikájokkal fogadtatott. *Leppich*-nek parantsólt ő Cs. F.ge, hogy készítsen számára egy olyan muzsikai szerszámot. A' filegoria mellett Helvétziai parasztléányok gyönyörködtették leterített szönyegen való tántzolásal ő F.gét.

St. Gallen-ből azt írják, hogy a' Frantzia szolgálatban lévő Helvétus sereg' *Grafenried*-ről nevezető Regementjének egy Batalionját, a' melly 400 emberekből állott, és *Valadolid*-ban őrizeten volt, 12,000 Spanyolokból álló sereg megtámadván, hadi fogságra vitte, de olyan feltétel alatt, hogy hazájába vissza küldettetik, a' melly végre *Corunnánal* hajóra ültettetik.

Nagy Britannia.

A' *Párisi Monitör* ismét ilyen Anglus tudósításokat hirdetett-ki, jegyzésekkel: —

„Ugy értjük a' Pétersburgi levelekből, hogy ott a' Kabinétumban fontos változások adtak volna elő magokat; hogy a' Frantzia részszeptartók a' hatalom mellől eltétetődvn, az azzal ellenkezők léptek volna bé. A' levelek, mellyekben ezek találatnak igen újak; Aug. 31-dikén indúltak. A' Generális Bernadotte Svétziai Koronaörökös-sé lett választatasának híre okozta a' változást, és a' hadi Canczellariának minden ágazataiban legnagyobb elevenséggel folytattatnak a' minden esetre megkivántatható készületek. Már meglehetős számú fegyveres nép indúlt-ki a' szélekre, az oltalmazólag vagy megtámadólag való tsatázásra, a' szerént, mint a' környűállások kívánni fogják. —

„Meg tsalattattak, kik azt mondották, hogy Lengyel országban tsak 25 ezer Frantziák vólnának. Ez az állatás tsak a' Frantzia Kormányszék' tsalfa kinyilatkoztatásán fundalódott. Valójában ők ott 50 ezeren, és Északi Német országon is annyin vannak, a' kik az első jeladás-ra készen vannak, hogy az Oroszok ellen útnak indúljanak. —

„Sándor esméri végezetre a' maga veszedelmes állapotját, és ugyan ezen levelek erőssitik, hogy Generális Kamenski és a' Török fő vezér között fegyvernyugvás köttetődött volna a' békesség felett való alkudozás végett, és hogy ehez-képpest az Oroszok Rudschuknak és Schumlának ostromlását félbeszakasztották volna. —

„Ezen levelekben erőssitődik továbbá, hogy rendelések tétédöttek volna az eránt, hogy a' Teneriffai kereskedő hajóknak 's az ezeken ta-

lálthatott portékáknak eladattatások végett kiadott rendelések, függesztődjenek-fel. (*) —

„Mondják, hogy az Orosz birodalomnak azon panaszán kívül, hogy Bernadotte Svétziái Koronaörökössé választatott, és hogy Finnlandia visszakivántatik, Napoleon még azt is kívánja, hogy őrizetre minden Orosz kikötőhelybe Frantzia seregek szálljanak-bé. —

„Ma reggel levelek érkeztek ide Svétziából, Gothenburg városából, mellyek e' h. 8-kán indultak. Az egyikben ezen levelek között a' van, hogy rendelések érkeztek volna oda, hogy minden ott találtató Anglus tulajdon *sequestrum* alá vétetődjék. Ezen rendelések Stockholmból jöttek, és a' Frantzia Követnek befolyása által okoztattak. (**)

A' Monitörnek ezekre tett jegyzései: —

(*) Az Anglus Újságírók nem felejtkeznek-el magokról. A' népnek az által való felelevenítése, hogy az Orosz és Frantzia birodalmak között a' hadakozás közelébről el fogna kezdődni, nem lenne tökéletes, ha hozzá nem adódna a' Londoni kereskedőkre nézve is valami jó hír. Azért hirtelik, hogy a' Teneriffai kereskedő hajók, mellyekről azt erősítik az Anglus levelek, hogy ezek nem az övéik, hanem neutrálisokéi lettek volna, vissza foguának adattatni minden portékáikkal egyetemben. Ha a' Londoni Kereskedőknek nintsen több pénzek, annál, mint a' mennyit ezen hajóknak terhekből befognak venni, mi igen sajnáljuk az ő Levelezőiket.

(**) Ebben az egész levélből álló újságban, csak az a' valóság, a' mi az utolsó periodusban olvastatik. Az Anglusok előtt tehát bezáratik

Göteborg és a' Balticum tenger. A' Frantzia hajós seregek bémentek a' Jahde és Ems torkaiba. Hollandiának és Német Országnek portjait a' Balticum tengerig Frantzia batteriák és nagy számú Vámos fegyveresek fedzik. A' Helgoland szigetén lévő magazinok, mellyekben több mint 200 milliót érő Anglus portékák találtak halomra rakattatva, már nem fognak útát találni többé a' szárazra való befolyásra. Viszsa kell hordani Angliába, a' mi el nem romlik. Hogy elhalgattatni lehessen az Anglus népet, szükség olyan dolgokat kigondolni, mellyek nékiek kedvesek lehetnek; tüzzel és vértengerrel elborittatva tüntetik képzelődése' eleibe a' száraz Európát. Mi sajnáljuk az Anglusokat, azért, hogy a' száraz Európában békesség van, és ez abban meg is marad. "

Az Angliai Országlószék különös emlékeztető pénzt készített azoknak a' tiszteknek megjutalmaztatásokra, a' kik Spanyol és Portugallia országokban különbkülömb ütközetekben jelen voltak. A' pénzen ilyen ábrázolatok találtak: — Az egyik oldalán, Anglia a' Spanyol és Portugallia országokból álló félszigeten ülve nyugszik a' győzelem után. Bal kezében mint győzelem' czimerét pálmafa-ágot tart, jobb kezével pedig, hazája eránt bizonyított talentomainak és viézségének jutalmául borostyán koronát nyújt a' vitéz tisztnak. A' pénznek másik oldalán a' megjutalmaztatott tisztnak neve és rangja, az ütközeteknek helyeikkel és napszámjaikkal egyetemben, egy borostyán koszoruban metzettetve szeléltetnek.

Orosz Birodalom.

Königsberg, Sept. 16-kán. Tegnap itt utazott által Gróf Gottorp, a' Svétziai volt Király, Pétersburg felé nagy sietséggel. Tsak addig állott meg a' postaháznál, míg más lovakat fogtak szekere elcibe. — Sept. 6-kán elégett Petersburgban a' Császári lovas testőrzők seregének nagy istállója. —

A' hivatalszerént való Orosz tudósítások szerént *Szisztownak* elfoglalásától fogva *Szervia* felé is nevezetes nyereséggel tsatáztak az Orosz tsapatok. Egyik tsapatjok a' *Bunói* sántzokat's azután *Kladowát* foglalta-el az Oberster Zwilencif vezérlése alatt. Hasonló szerentsével elfoglalták más tsapatok Ornavát, Praovat, és Negotint, minden abban lévő artileriával, eleséggel, és egyéb hadi készülétekkel egyetemben. Az utó-só várnak elvétettetése annyival fontosabb dolog, hogy *Serbia* bátorságba helyheztetődött ez által, a' Törököknek erről az oldalról való réaütések ellen. —

A' mi több, ezeknek a' hirtelen való nyereségeknek egyszeriben való következése lett *Rutschuknak* és *Giurgewónak* elfoglalttatása is. Eppen azon ágyuknak dörgések alatt, mellyel September' 27-kén a' Császár' meg koronáztatásának emlékezetnapja innepeltetett, hódoltak-meg a' Császárnak a' nevezett várak, melly nyereség annyival fontosabb az Orosz armádia ezutánni hadi munkáinak folytatására nézve, hogy véghetlen sokaságú artileria és egyéb hadi készülétek jutottak kezére. A' Rutschuknál állott kised hajókból álló Török hajós sereget is elnyerték az Orosz seregek.